

კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი

სამართლის ფაკულტეტი

სამართლის სადოქტორო საგანმანათლებლო პროგრამა

ეკატერინე ლალიძე

**პალერმოს კონვენციის იმპლემენტაცია ქართულ
კანონმდებლობაში**

**სამართლის დოქტორის აკადემიური ხარისხის
მოსაპოვებლად წარდგენილი დისერტაციის
ავტორეფერატი**

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: შალვა კვინიხიძე

**სამართლის დოქტორი, აღმოსავლეთ ევროპის
უნივერსიტეტის პროფესორი**

თბილისი, 0141, საქართველო

2024 წელი

სამეცნიერო ხელმძღვანელი:

შალვა კვინიხიძე - სამართლის დოქტორი, აღმოსავლეთ ევროპის უნივერსიტეტის პროფესორი

ოფიციალური რეცენზენტები:

გიორგი ციცაგი - სამართლის დოქტორი, საქართველოს ეროვნული უნივერსიტეტის მოწვეული ლექტორი

ქეთევან ხუციშვილი - სამართლის დოქტორი, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორი

დისერტაციის დაცვა შედგება 2024 წლის 07 ივნისს, 16:00 საათზე, კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტის სამართლის ფაკულტეტის სადისერტაციო საბჭოს სხდომაზე.

მისამართი: საქართველო, 0141, თბილისი, ჩარგლის ქუჩა N73, კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტის პირველი კორპუსი, 305-ე აუდიტორია.

დისერტაციის გაცნობა შესაძლებელია კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტის ბიბლიოთეკაში.

სადისერტაციო საბჭოს მდივანი:

ალექსანდრე გიორგიძე - სამართლის დოქტორი, კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტის ასოცირებული პროფესორი

ნაშრომის ზოგადი დახასიათება

თემის აქტუალურობა და საკვლევი პრობლემის ჩამოყალიბება

ქვეყნების სწრაფ ტექნოლოგიურ განვითარებას თან სდევს ისეთი უარყოფითი მოვლენა, როგორცაა დანაშაული. დროისა და ეპოქის ცვლილებასთან ერთად იცვლება დანაშაულის ფორმები და მათი ჩადენის ხერხები. თითქოს დანაშაულის ჩამდენი პირები ფეხს უწყობენ და ვითარდებიან დანარჩენ სამყაროსთან ერთად. გლობალიზაციის პროცესმა სახელმწიფოები უფრო მეტად დაახლოვა და მათ შორის არსებული ბარიერები მინიმუმადე დაიყვანა. ვიზალიბერალიზაციის პროცესმა ჩვენი ქვეყანა ისე დაახლოვა ევროპას, როგორც არასდროს, არაერთი მოქალაქე ტოვებს საქართველოს ეკონომიკური თუ სხვა მიზეზით, პანდემიამ ადამიანები რეალური სივრციდან ვირტუალურში გადაიყვანა და უამრავ ადამიანს შეუცვალა ცხოვრების წესი. ჩამოთვლილი გლობალური მოვლენები აისახა არამარტო საქართველოზე, არამედ მსოფლიოზე. შედეგად, გაიზარდა ტრანსნაციონალური დანაშაულების რიცხვი, მათ შორის ორგანიზებული დანაშაულის, განსაკუთრებით კი, უკანონო შემოსავლების ლეგალიზებისა და ორგანიზებული ჯგუფების მიერ ჩადენილი დანაშაულები. ადამიანები უკვე თავიანთი სახლიდან, კომპიუტერული ტექნოლოგიების დახმარებით, თაღლითური

გზით ცდილობენ სხვადასხვა ქვეყნიდან და ოფშორული ზონების გამოყენებით უკანონო შემოსავლების ლეგალიზაციას, ტელეფონების მეშვეობით ე.წ. „კანონიერი ქურდებთან“ საუბარს და ამ გზით თავიანთი პრობლემების მოგვარებას. გამარტივებულ კომუნიკაციას, ტექნოლოგიების დახვეწას და ქვეყნებს შორის გამარტივებულ მიმოსვლას - საერთაშორისო დანაშაულებში ჩართული პირები კარგად იყენებენ. შედეგად უფრო და უფრო აქტუალური გახდა ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დანაშაულების წინააღმდეგ ბრძოლა, რაც მძლევს საშუალებას, გამოვთქვა ვარაუდი, რომ ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დანაშაულების მზარდი ტენდენცია, მომავალშიც შენარჩუნდება და მეტად აქტუალური გახდება.

საკითხს აქტუალობას სძენს ის უარყოფითი შედეგები, რაც თან ახლავს ტრანსნაციონალურ ორგანიზებულ დანაშაულს. მისი უარყოფითი შედეგი აისახება ქვეყნისთვის სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვან სფეროებზე. ასე მაგალითად, ფულის გათეთრება ხელს უშლის ქვეყნის ეკონომიკურ განვითარებას, კონკურენტუნარიანი ბიზნეს გარემოს შექმნას, ზრდის კორუფციის რისკს. კორუფცია კი ისეთი კატეგორიის დანაშაულია, რომელიც შეიძლება არსებობდეს ყველგან და ყველა სფეროში.

ორგანიზებული ჯგუფების მიერ ჩადენილი დანაშაულები, განსაკუთრებით კი „ქურდულ სამყაროსთან“ ბრძოლა, აქტუალურია საბჭოთა კავშირის დაშლის შემდეგ, ხოლო მომდევნო 10 წლის შემდეგ ეს საკითხი აქტუალური და პრობლემატური გახდა იმ ქვეყნებისთვის, სადაც „კანონიერი ქურდები“ თავს აფარებენ და ხელმძღვანელობენ ორგანიზებული ჯგუფების საქმიანობას.

ბრძოლა ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დანაშაულის წინააღმდეგ აქტიურ ფაზაში, სწორედ საბჭოთა კავშირის დაშლის შემდეგ შევიდა. საქართველოსთვის დღის წესრიგში დადგა სხვა სახელმწიფოებთან ერთდ ებრძოლა ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დანაშაულის წინააღმდეგ, ამისთვის კი, აუცილებელი იყო შეერთებოდა კონვენციებს, დაედო საერთაშორისო ხელშეკრულებები. ასეთი მნიშვნელოვანი ნაბიჯი საქართველომ 2006 წელს გადადგა, როდესაც შეუერთდა გაეროს კონვენციას „ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დანაშაულის წინააღმდეგ“, ხოლო შემდგომი ნაბიჯი იყო კონვენციის იმპლემენტაცია და საერთაშორისო დონეზე აღებული ვალდებულებების შესრულება, კანონმდებლობის დახვეწა და ერთიანი ძალებით ბრძოლა ტრანსნაციონალურ ორგანიზებულ დანაშაულთან. საინტერესო და მნიშვნელოვანია ის ცვლილებები, რაც დასახელებული

მიზნებისთვის განხორციელდა ქართულ კანონმდებლობაში. სწორედ ამიტომ, აქტუალური და მნიშვნელოვანი იყო როგორც საკითხით დაინტერესებული პირებისთვის, ისე სამეცნიერო წრეებისთვის შექმნილიყო ნაშრომი, რომელიც მოემსახურებოდა კონკრეტულად ისეთი უნიკალური და გლობალური მნიშვნელობის კონვენციის იმპლემენტაციის საკითხის შესწავლას ქართულ კანონმდებლობაში, როგორც პალერმოს კონვენციაა. ჩემს ხელთ არსებული ინფორმაციით, ჯერ მსგავსი კვლევა არ ჩატარებულა, რაც კიდევ ერთხელ ზრდის მის აქტუალობას და მნიშვნელობას.

საბოლოოდ კი, ტრანსნაციონალურ ორგანიზებული დანაშაულები აფერხებს ქვეყნის ეკონომიკურ, სამართლებრივ განვითარებას, უხეშად არღვევს ადამიანების უფლებებს, ძირითად თავისუფლებებს და საფრთხეს უქმნის ქვეყნის რეპუტაციას საერთაშორისო ასპარეზზე, რაც შეიძლება ქვეყნის ევროპული კურსისთვის სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანი იყოს.

ვინაიდან, საკვლევი თემის მიზანი არის იმ მიდგომების და საკანონმდებლო ნორმების ანალიზი, რომელიც უშუალოდ მიზნად ისახავს ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დანაშაულების წინააღმდეგ ბრძოლას და რომელიც უშუალოდ უკავშირდება პალერმოს კონვენციას. შესაბამისად, **საკვლევ პრობლემად** სწორედ ის საკანონმდებლო ცვლილებები უნდა

მივიჩნით, რაც პალერმოს კონვენციის იმპლემენტაციას უკავშირდება. მათ შორის, ორგანიზებულ დანაშაულთან ბრძოლის მიზნით არსებული ისეთი ტერმინები, როგორცაა „კანონიერი ქურდი“, ან ისეთი ტერმინის არ არსებობა როგორცაა „ორგანიზებული დანაშაული“. ორგანიზებული დანაშაულის საკანონმდებლო დონეზე განმარტება არ არსებობს, ქართულ სამეცნიერო ლიტერატურაშიც მწირია მისი განმარტების მცდელობა. დანაშაულის წინააღმდეგ საბრძოლველად მნიშვნელოვანია არსებობდეს ტერმინები და სწორად იქნას ისინი გამოყენებული. პრობლემატურია, კორუფციის წინააღმდეგ მიმართული ბრძოლის მეთოდები, ბუნდოვანია კონფისკაციის და ყადაღის მარეგულირებელი ნორმები. ნაშრომი ემსახურება ამ და სხვა პრობლემების ანალიზს და მათ გადასაჭრელად შემოთავაზებულია რეკომენდაციები.

საკვლევი თემის **ჰიპოთეზა** მდგომარეობს შემდეგში, რომ პალერმოს კონვენციამ განსაკუთრებული როლი იქონია საქართველოს კანონმდებლობის იმ ნორმატიული აქტების შინაარსის ჩამოყალიბებაში, რომელიც ემსახურება ტრანსნაციონალურ ორგანიზებული დანაშაულების წინააღმდეგ ბრძოლას.

კვლევის მიზნები და ამოცანები

საკვლევი თემის მიზანია, შეისწავლოს პალერმოს კონვენცია და მოახდინოს იმ ცვლილებების ანალიზი, რომელიც განხორციელდა კონვენციის იმპლემენტაციის შედეგად საქართველოს კანონმდებლობაში.

კვლევის მიზნის მისაღწევად უნდა შესრულდეს შემდეგი ამოცანები:

უნდა შევისწავლოთ ქვეყანაში არსებული კანონმდებლობის ის ნორმატიული შინაარსი, რომელიც ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დანაშაულების წინააღმდეგ ბრძოლას ითვალისწინებს, მათ შორის პრევენციული ღონისძიებებიც. ასევე უნდა შეფასდეს ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის საპოლიციო სისტემა და საერთაშორისო თანამშრომლობის როლი ორგანიზებული დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის სფეროში.

საკვლევი კითხვები

1. რამდენად შესაბამისობაშია ქართული საკანონმდებლო აქტები პალერმოს კონვენციასთან და ხომ არ იკვეთება რაიმე ისეთი საქართველოს ნორმატიულ აქტებში, რაც წინააღმდეგობაში მოვიდოდა პალერმოს კონვენციასთან?
2. რამდენად შესაბამისობაშია ჩვენი ქვეყნის ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დანაშაულის

წინააღმდეგ ბრძოლის მექანიზმები ორგანიზებული დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის საერთაშორისოდ აღიარებულ პრინციპებთან და მეთოდებთან?

3. რა პრობლემები არსებობს საქართველოში ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის კუთხით?

თემის შესწავლის მდგომარეობა

ნაშრომზე მუშაობისას გამოყენებული იქნება არაერთი სამეცნიერო სტატია თუ ნაშრომი. საკვლევ თემაზე მუშაობისას ძირითად სახელმძღვანელოს წარმოადგენს დევიდ მაკლეინის „ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დანაშაულის გაეროს კონვენციის კომენტარები“. წიგნში ავტორი ანალიზებს ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დანაშაულის ხასიათს, კერძოდ, იკვლევს იმას, თუ როგორ ხორციელდება კონვენციის მუხლების იმპლემენტაცია. ავტორი საუბრობს ამ კონვენციის მნიშვნელობაზე და აღნიშნავს, რომ პალერმოს კონვენცია და მისი ორი დამატებითი ოქმი წარმოადგენს მნიშვნელოვან მოვლენას, საერთაშორისო თანამშრომლობის განვითარებისა და ტრანსნაციონალური დანაშაულების წინააღმდეგ ბრძოლისათვის საუკეთესო ინსტრუმენტს.¹ კიდევ ერთი

¹David McClean, Transnational Organized Crime a Commentary on the UN Convention and its Protocols, (Oxford University Press, 1 st 2007).

სახელმძღვანელო, რომელიც უშულოდ პალერმოს კონვენციის კომენტირებას ახდენს, გამოცემულია გაეროს ეგიდით, იგი არის საკანონმდებლო სახელმძღვანელო და ეძღვნება ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დანაშაულის, პალერმოს კონვენციის იმპლემენტაციას და პროტოკოლს სხვადასხვა ქვეყნაში.² კონვენციის იმპლემენტაციასთან დაკავშირებულ საკითხებზე მუშაობისას მნიშვნელოვანი დახმარება გაგვიწია დარგის სპეციალისტმა მაურიციო ვარანეზმა, რომელმაც მოგვაწოდა არაერთი სახელმძღვანელო დოკუმენტი, რომელიც უკავშირდება პალერმოს კონვენციის და მისი ოქმების იმპლემენტირებას სხვადასხვა ქვეყნებში. მათგან აღსანიშნავია გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის მიერ ჩატარებული მხარეთა კონფერენციის შედეგების ამსახველი დოკუმენტი,³ ასევე საკანონმდებლო გზამკვლევი პალერმოს კონვენციის იმპლემენტაციისთვის.⁴

მნიშვნელოვანია აღინიშნოს სახელმძღვანელო - „ორგანიზებული დანაშაულის თანამედროვე გამოვლინების

²Legislative guides for the implementation on the united nations conventions against transnational organized crime and the protocols thereto, (New York, 2004).

³United Nations Conference of the Parties to the United Nations Convention against Transnational Organized Crime, 2008.

⁴Legislation guide for implementation of the United Nations Convention Against Transnational Organized Crime, (United Nations Office on Drugs and Crime, 2017) იხ. გაეროს ოფიციალურ საიტზე, https://www.unodc.org/documents/treaties/Legislative_Guide_2017/Legislative_Guide_E.pdf (ბოლოს ნანახია 12/05/2023).

კრიმინალიზაცია და სამართალშეფარდების პრობლემები ქართულ სისხლის სამართალში“, (ავტორთა კოლექტივი). წიგნი ემსახურება ორგანიზებული დანაშაულის ცნების, მისი კრიმინალიზაციისა და ამ დანაშაულის კანონშეფარდებითი პრაქტიკის ანალიზს. ნაშრომში შესწავლილია ორგანიზებული დანაშაულის გამოვლენის კონკრეტული ფორმები და გაზიარებულია საერთაშორისო სისხლის სამართლის გამოცდილება, გამოვლენილია ტრეფიკინგის, ფულის გათეთრების, „ქურდული სამყაროს“ და „კანონიერი ქურდობის“ თავისებურებანი.⁵

მიუხედავად სამეცნიერო ლიტერატურის სიმცირისა, დისერტაციაზე მუშაობისას გამოვიყენე თითქმის ყველა ის საერთაშორისო სამართლებრივი ინსტრუმენტი, რომელიც უშუალოდ დაკავშირებული იყო საკვლევ თემასთან და აწესრიგებდა იმავე საკითხებს, რასაც განსახილველი პალერმოს კონვენცია. ვინაიდან, აუცილებელია პალერმოს კონვენცია შეფასდეს სხვა საერთაშორისო სამართლებრივი ინსტრუმენტებთან ერთობლიობით, რაც იძლევა

⁵ გურამ ნაჭყებია., გიორი გორაშვილი და სხვები, ორგანიზებული დანაშაულის თანამედროვე გამოვლინებების კრიმინალიზაციისა და სამართალშეფარდების პრობლემები ქართულ სისხლის სამართალში (თბილისი, 2012).

ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დანაშაულების წინააღმდეგ ბრძოლის მყარ გარანტიას.

კვლევაზე მუშაობისას, განსაკუთრებული მნიშვნელობა (საქართველოში არსებული კრიმინოგენული ვითარების ანალიზისას), იქონია კონკრეტული დანაშაულების წინააღმდეგ ბრძოლის სტრატეგიებმა. ასეთია, ორგანიზებული დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის 2021-2024 წლების ეროვნული სტრატეგია. აღნიშნული სტრატეგია მოიცავს: „ქურდული სამყაროს“, ნარკოტრანზიტის, ნარკოვაჭრობის, კიბერდანაშაულის და კიბერმეთოდებით ჩადენილი დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის ასპექტებს.⁶

აღნიშნული სტრატეგიიდან, კვლევის მიზნებიდან გამომდინარე, ჩვენთვის საყურადღებო იყო ორგანიზებული დანაშაულის ყველაზე გავრცელებული ფორმა „ქურდული სამყარო“ და მასთან ბრძოლა. შესაბამისად, ნაშრომში საუბარია აღნიშნულ ფენომენზე და მათ წინააღმდეგ საბრძოლველად განხორციელებულ საკანონმდებლო ცვლილებებზე.

აქვე უნდა აღინიშნოს, “ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ ბრძოლის

⁶ ორგანიზებული დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის 2021-2024 წლების ეროვნული სტრატეგია, იხ. საქართველოს საკანონმდებლო მაცნეს ოფიციალურ ვებ გვერდზე, <https://matsne.gov.ge/ka/document/view/5256554?publication=0>, (ბოლოს ნანახია 12/05/2023).

სტრატეგია”. ფულის გათეთრების და ტერორიზმის დაფინანსების, როგორც ტრანსნაციონალური დანაშაულების, წინააღმდეგ ბრძოლა და მათი პრევენცია ჩვენი ქვეყნის ერთ-ერთი მთავარი პრიორიტეტია.⁷

ნაშრომში პრობლემატური საკითხების გადასაწყვეტად განხილულია არაერთი სასამართლო გადაწყვეტილება, როგორც ადამიანის უფლებათა ევროპული, ისე საქართველოს საერთო სასამართლოების პრაქტიკა.

კვლევის მეთოდები და მეთოდოლოგია

თემაზე მუშაობისას კვლევას ვაწარმოებთ თეორიულ მასალასა და სტატისტიკაზე დაყრდნობით – ეს იქნება სამეცნიერო სტატიები, სამეცნიერო სახელმძღვანელოები და ნორმატიული ბაზა, რომელიც დაგვეხმარება გამოვიტანოთ დასკვნები. კვლევისას უშუალოდ გამოვიყენებთ შედარებით – სამართლებრივ, ისტორიულ და ანალიტიკურ მეთოდებს. ნაშრომში, ასევე, გამოყენებული იქნება მეცნიერული კვლევის ისეთი მეთოდები, რომლებიც გამოიყენება, როგორც ემპირიულ, ისე თეორიულ დონეზე. კერძოდ: დოკუმენტური, ანალიზის, ინდუქციის და დედუქციის მეთოდები. სხვადასხვა

⁷ ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ ბრძოლის სტრატეგია, იხ. საქართველოს საკანონმდებლო მაცნეს ოფიციალურ ვებ გვერდზე, <https://matsne.gov.ge/ka/document/view/2284180?publication=3>, (ბოლოს ნანახია 12/05/2023).

პრობლემური საკითხის ანალიზისას გამოვიყენებთ კრიტიკული ანალიზის მეთოდს. გამოყენებული მეთოდების აუცილებლობა განპირობებულია ნაშრომის შინაარსიდან გამომდინარე ვინაიდან, ის ეფუძნება საქართველოს კანონმდებლობისა და საერთაშორისო კონვენციის ანალიზს და ახდენს მათ შედარებას. ასევე, მნიშვნელოვანია, რომ სამეცნიერო საზოგადოებამ და კონკრეტული თემით დაინტერესებულმა მკითხველმა შეძლოს საკითხების გაგება და სწორად აღქმა.

ნაშრომის მეცნიერული სიახლე და თეორიულ-

პრაქტიკული მნიშვნელობა

კვლევის შედეგები საინტერესო და პრაქტიკულად გამოსადეგი იქნება. საკვლევ თემაში მოყვანილი საკითხები საკმაოდ აქტუალურია და არ არის სიღრმისეულად შესწავლილი. ნაშრომში თავმოყრილია ოთხი სხვადასხვა დანაშაულის კვალიფიკაციის პრობლემა, მათი საერთაშორისო სამართლებრივი რეგულირება და მოცემულია საერთაშორისო თანამშრომლობის ყველა ის ფორმა, რასაც ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დანაშაულის გამომიებას და პრევენცია გულისხმობს, ასევე სასამართლოს, იუსტიციის ორგანოებსა და სამართალდამცავ ორგანოებს შორის საერთაშორისო თანამშრომლობის სახეები. ნაშრომში საკითხების ამგვარი

თავმოყრა და ასეთი ფორმით ჩამოყალიბება ქართულ სამეცნიერო ლიტერატურას შესძენს კიდევ ერთ ნაშრომს, რომელიც აერთიანებს ყველა ზემოთ ჩამოთვლილ თემას. შესაძლოა, მისი გამოყენება მოხდეს სალექციო კურსის ფარგლებშიც, ვინაიდან, როგორც აღვნიშნე, კვლევა ეხება ყველა იმ ასპექტს, მექანიზმს, პრევენციულ ღონისძიებას, საერთაშორისო თანამშრომლობის ფორმებს, რაც უკავშირდება ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლას. **ნაშრომის სამეცნიერო სიახლეს წარმოადგენს** ის, რომ ქართულ სამეცნიერო სივრცეში შეიქმნება მონოგრაფია, რომელიც უშუალოდ მოახდენს პალერმოს კონვენციის ანალიზს და აღწერს იმ მნიშვნელოვან ცვლილებებს, რაც მისი იმპლემენტაციის შედეგად განხორციელდა. ვინაიდან, საერთაშორისო სამართლებრივი აქტების იმპლემენტირების საკითხის შესწავლას ეროვნული კანონმდებლობის განვითარებასა და დახვეწაში განსაკუთრებული როლი ენიჭება. იმდენად, რამდენადაც აქტუალურია ჩვენი ქვეყნისთვის ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დანაშაულების წინააღმდეგ ბრძოლა, ამდენადვე მნიშვნელოვანია ქართულ სამეცნიერო სივრცეში არსებობდეს მონოგრაფია, რომელიც შეისწავლის კონკრეტული ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დანაშაულის ფორმებს, მათი პრევენციის

საკითხებს და საერთაშორისო თანამშრომლობის როლს ამ დანაშაულების წინააღმდეგ საბრძოლველად. შედეგად, წინამდებარე ნაშრომი საინტერესო და პრაქტიკულად გამოსადეგი იქნება, ვინაიდან საკვლევ თემაში მოყვანილი საკითხები აქტუალურია და სიღრმისეულად არ იყო შესწავლილი. აღსანიშნავია ისიც, რომ მსგავსი ხასიათის კვლევა, რაც გულისხმობს საერთაშორისო სამართლებრივი ნორმების ტრანსფორმაციას შიდა კანონმდებლობაში, ჯერ არ ჩატარებულა, რაც კიდევ ერთხელ ხაზს უსვამს მის მნიშვნელობას. შესაძლოა, ნაშრომი საქართველოს მაგალითზე იმპლემენტაციის კუთხით სხვა ქვეყნებისთვის და დარგის სპეციალისტებისთვის სასარგებლო იყოს თავისი სპეციფიკით და თავისებურებებით.

ნაშრომი შედგება შესავალის, ხუთი თავის, ოცდაოთხი ქვეთავის, დასკვნისა და ბიბლიოგრაფიისგან.

ნაშრომის ძირითადი შინაარსი

თავი I პალერმოს კონვენციის მიზანი და თავისებურებები

საქართველოს კრილში

ნაშრომის პირველ თავში განხილულია ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის გაეროს კონვენციის მიზნები და თავისებურებები. პალერმოს კონვენცია საერთაშორისო სამართლებრივი თვალსაზრისით უნიკალური და გლობალური მნიშვნელობის სამართლებრივი დოკუმენტია. ის მოიცავს რეკეტისა და ორგანიზებული დანაშაულების წინააღმდეგ ბრძოლის ხერხებს და მასთან დაკავშირებული სხვადასხვა დანაშაულის კრიმინალიზებას ემსახურება. პალერმოს კონვენცია ხანგრძლივი, შრომატევადი შეხვედრებისა და მსჯელობის შედეგად ჩამოყალიბდა, შედეგად განისაზღვრა მისი ძირითადი დებულებები. კონვენცია სამი ოქმისგან შედგება და მიზნად ისახავს ორგანიზებული დანაშაულების სხვადასხვა გამოვლინების წინააღმდეგ ბრძოლას.

კონვენცია საქართველოს მიერ ხელმოწერილ იქნა 2000 წლის 13 დეკემბერს, მისი რატიფიცირება კი მოხდა 2006 წლის 07 ივნისს.

კონვენციაში განმარტებულია სხვადასხვა ტერმინი, მაგრამ მასში განმარტებული არ არის „ორგანიზებული

დანაშაული“, აღსანიშნავია, რომ პალერმოს კონვენციით განმარტებული ტერმინების ძირითადი ნაწილი საქართველოს სსკ-ით გათვალისწინებული ტერმინების ანალოგია. ტერმინების სწორი აღქმა და მათი ამ სახით ჩამოყალიბება, მნიშვნელოვან როლს თამაშობს კონვენციის იმპლემენტაციის საქმეში.

როგორც ვთქვით, ორგანიზებული დანაშაულის განმარტებას არ ვხვდებით პალერმოს კონვენციაში, ასევე არც ერთ სხვა საერთაშორისო თუ ქვეყნის შიდა საკანონმდებლო აქტებში. აღნიშნული განპირობებულია მისი ხასიათიდან გამომდინარე, რადგან ორგანიზებული დანაშაული ფართო ცნებაა და თავის თავში უამრავ დანაშაულის შემადგენლობას შეიძლება მოიცავდეს. ტერმინების განმარტება მნიშვნელოვანია დანაშაულთა კვალიფიკაციისთვის, მაგრამ შესაძლოა ყველა ტერმინის საკანონმდებლო დონეზე განმარტებამ პრაქტიკოსი იურისტები და სამართალდამცავი ორგანოების წარმომადგენლები ჩიხში შეიყვანოს. მაგრამ, მიუხედავად ამისა, მნიშვნელოვანია იურიდიულ ლიტერატურაში არსებობდეს ორგანიზებული დანაშაულის მეტნაკლებად სრულყოფილი განმარტება. იმისათვის, რომ თეორიულ დონეზე ჩამოგვეყალიბებინა ორგანიზებული დანაშაულის განმარტება, პირველ რიგში ნაშრომში ჩამოყალიბებულია მისი

მახასიათებელი ნიშნები: მიზანი, მოტივი, სტრუქტურა და სხვა. შედეგად კი მივიღეთ ორგანიზებული დანაშაულის განმარტება. ორგანიზებული დანაშაული ეს არის წინასწარი შეთანხმებით ჩადენილი დანაშაული, იმ პირთა ჯგუფის მიერ, რომლებიც გაერთიანებულნი არიან დიდი ხნის განმავლობაში და მოქმედებენ მათთვის მკაცრად დადგენილი წესებით, შესაბამისად აქვთ სანქციათა მექანიზმები, ახასიათებს იერარქიულობა და კონსპირაციულობა, დანაშაულის ჩადენის ძირითადი ხერხია ძალადობა ან ძალადობის მუქარა, ძირითადად ამგვარი დანაშაულის მიზანია მატერიალური მოგების მიღება.

ვფიქრობთ, რომ ორგანიზებული დანაშაულის ჩვენეული განმარტება მნიშვნელოვანია კვლევის მიზნებისთვის და ასევე, ეს იქნება კიდევ ერთი მცდელობა სამეცნიერო ლიტერატურაში არსებობდეს ორგანიზებული დანაშაულის განმარტება.

თავი II პალერმოს კონვენციით კრიმინალიზებულ ქმედებათა სამართლებრივი ანალიზი

ნაშრომის მეორე თავში მოცემულია პალერმოს კონვენციით კრიმინალიზებულ ქმედებათა სამართლებრივი ანალიზი. პალერმოს კონვენცია გამოიყენება, რათა გამოძიებულ იქნას და სისხლისსამართლებრივ დევნას

დაექვემდებაროს დანაშაულები, რომლებიც დადგენილია კონვენციის მე-5 (დამნაშავეთა ორგანიზებულ ჯგუფში მონაწილეობა), მე-6 (უკანონო შემოსავლის ლეგალიზაცია), მე-8 (კორუფცია) და 23-ე (მართლმსაჯულების განხორციელებისთვის ხელის შეშლა) მუხლებით, ასევე მძიმე დანაშაულები, თუ ეს დანაშაული ატარებს ტრანსნაციონალურ ხასიათს და ჩადენილია დამნაშავეთა ორგანიზებული ჯგუფის მონაწილეობით. როგორც ვთქვით, მოცემულ თავში განხილულია პალერმოს კონვენციით კრიმინალიზებული ქმედებები და შესწავლილია მათი იმპლემენტირების საკითხი ქართულ კანონმდებლობაში.

კონვენციის მე-5 მუხლის მიხედვით, დასჯადია განზრახ ჩადენილი ერთ ან რამდენიმე პირთან შეთანხმება მძიმე დანაშაულის ჩასადენად, პირდაპირი ან არაპირდაპირი გზით ფინანსური ან სხვა მატერიალური სარგებლის მიღების მიზნით.

სწორედ პალერმოს კონვენციასთან შეერთების შემდგომ საქართველომ მნიშვნელოვანი ნაბიჯი გადადგა ორგანიზებულ დანაშაულთან ბრძოლის კუთხით, კერძოდ, მიღებულ იქნა კანონი „ორგანიზებული დანაშაულისა და რეკეტის შესახებ“. რომლის მიზანია ხელი შეუწყოს ორგანიზებული დანაშაულის, „ქურდული სამყაროს“ და რეკეტის წინააღმდეგ ბრძოლას და

მათ თავიდან აცილებას. საქართველოში 2005 წლამდე შესაბამისი ნორმის არ არსებობის გამო არ ისჯებოდა ორგანიზებული დანაშაულის ისეთი სახე, როგორცაა „ქურდული სამყარო“ და მასში/მასთან დაკავშირებული პირების საქმიანობა. ამ მიმართულებით დღემდე იხვეწება კანონმდებლობა და არაერთი ცვლილება შევიდა მას შემდეგ ქართულ საკანონმდებლო აქტებში. მაგრამ, მიუხედავად ამისა, ისევ გამოწვევად რჩება არა მარტო საქართველოსთვის, არამედ მსოფლიოსთვის „ქურდული სამყაროს“ და „კანონიერი ქურდების“ წინააღმდეგ ბრძოლა. დასახელებულ კანონში, ასევე საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსში გამოყენებულია ისეთ ტერმინები როგორცაა: „ქურდული სამყარო“, „კანონიერი ქურდები“ და მასთან დაკავშირებული სხვა ტერმინები. ნაშრომში დასაბუთებული და ჩამოყალიბებული მსჯელობის შედეგად შესაძლებელია შეიცვალოს ზემოაღნიშნული ტერმინები და მის ნაცვლად გამოყენებულ იქნეს სხვა ტერმინი, მაგალითად, „კანონიერი ქურდის“ ნაცვლად შეგვიძლია გამოვიყენოთ „დანაშაულებრივი გაერთიანების ხელმძღვანელი“, რომლის დეფინიციაც შესაძლოა შემდეგნაირად ჩამოყალიბდეს: როგორც დანაშაულებრივი გაერთიანების ორგანიზატორი/ხელმძღვანელი პირი, რომელიც

მართავს/ორგანიზებას უწევს დანაშაულებრივი გაერთიანების წევრების საქმიანობას.

„ქურდული სამყარო“, კი შეიძლება განიმარტოს, როგორც „პირთა გაერთიანება, რომელიც შეთანხმებულია დანაშაულებრივი საქმიანობის ჩასადენად, რომელიც იმართება მკაცრად დადგენილი წესებით და პირობებით, ხოლო მის ნაცვლად გამოყენებული იქნეს ტერმინი „დანაშაულებრივი გაერთიანება“. რაც შეეხება ამგვარი დაჯგუფების საქმიანობას, ის ვრცელი უნდა იყოს და მოიცავდეს იმ ძირითად ნიშნებს, რაც „ქურდული სამყაროს“ ძირითად მიზნებს და თავისებურებებს გამოხატავს. შესაბამისად, დანაშაულებრივი გაერთიანების საქმიანობა შესაძლოა განიმარტოს შემდეგნაირად: დანაშაულებრივი გაერთიანების მიერ განხორციელებული ქმედება, ჩადენილი დაშინებით, იძულებით, მუქარით, წაქეზებით, გაერთიანების ორგანიზატორის ავტორიტეტით, რომლის მიზანია მატერიალური სარგებლის მიღება, გავლენის/ძალაუფლების მოპოვება.

საგულისხმოა, რომ საკანონმდებლო დონეზე „კანონიერი ქურდი“, „ქურდული სამყარო“ და სხვა მსგავსი ტერმინების გამოყენება ხელს უწყობს ამ ინსტიტუტის პოპულარიზებას. ხოლო მათი ახლებურად ჩამოყალიბების შემდეგ საკანონმდებლო დონეზე გაქრება ტერმინი „კანონიერი

ქურდი“, „ქურდული სამყარო“ და სხვა მასთან დაკავშირებული ტერმინები, რომელიც საბოლოოდ შეასუსტებს ამ ინსტიტუტის პოპულარობას და დროთა განმავლობაში დაკარგავს აქტუალობას. კანონმდებლობიდან ამ ტერმინის გაქრობასა და მისი ახლით ჩანაცვლების შემდეგ, არავის აქვს ილუზია რომ ჩანაწერთან ერთად ეს დანაშაულიც გაქრება, მაგრამ, როგორც აღვნიშნე ამის მიზეზია ტერმინების შინაარსობრივი შეუსაბამობა და ასევე ვვარაუდობთ, რომ შესაძლოა ახალგაზრდებშიც და ასევე თვით „ქურდული სამყაროს“ წევრების მიმართ კეთილგანწყობილ ადამიანებში შესუსტდეს ნდობა და იკლოს მათმა პოპულარობამ.

სსკ-ის კოდექსში არაერთი ცვლილება განხორციელდა ახლებურად ჩამოყალიბდა არაერთი მუხლი. სისხლის სამართლის კოდექსში 2005 წელს განხორციელებული ცვლილებებით კოდექსს დაემატა 223¹-ე, 223²-ე, 223³-ე და 223⁴-ე მუხლები, რომლითაც დასჯადი გახდა „ქურდული სამყაროს“ წევრობა, „კანონიერი ქურდობა“, ქურდულ შეკრებაში“ მონაწილეობა, „ქურდული სამყაროს“ საქმიანობის მხარდაჭერა, „ქურდული სამყაროს“ წევრისთვის/„კანონიერი ქურდისთვის“ მიმართვა ან ამ მიმართვის შედეგად მატერიალური სარგებლის ან მატერიალური უპირატესობის მიღება.

მოცემული ცვლილებები, სწორედ პალერმოს კონვენციის იმპლემენტაციის შედეგია, რომელიც მოითხოვდა მონაწილე სახელმწიფოებისგან დასჯადად გამოეცხადებინათ დამნაშავეთა ორგანიზებული ჯგუფების საქმიანობა.

პალერმოს კონვენციაში ვხვდებით ფულის გათეთრების, როგორც დანაშაულებრივი ქმედების აღიარების მოთხოვნას, ასევე ფულის გათეთრების წინააღმდეგ მიმართულ პრევენციული ღონისძიებებს.

კონვენცია მონაწილე სახელმწიფოებს ავალდებულებს, მიიღონ ისეთი საკანონმდებლო ზომები, რომელიც დასჯადად გამოაცხადებს დანაშაულებრივი გზით მიღებული ქონების გასხვისებას ან გადაცემას, უკანონო წარმოშობის დაფარვის მიზნით.

ქვეყნის შიდა სამართლებრივი ინსტრუმენტებიდან, რომელიც ფული გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლას ემსახურება, აღსანიშნავია „სისხლის სამართლის კოდექსი“ და „ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების აღკვეთის ხელშეწყობის შესახებ“ საქართველოს კანონი. აღნიშნული კანონის რეგულირების სფეროა ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების, აგრეთვე მასობრივი განადგურების იარაღის გავრცელების დაფინანსების პრევენციის, გამოვლენისა და აღკვეთის

ხელშეწყობის მიზნით ეფექტიანი სამართლებრივი მექანიზმის შექმნა. კანონის ძირითადი არსი არის პრევენციული მექანიზმებით ბრძოლა ფული გათეთრების წინააღმდეგ, იგი საერთაშორისო ხელშეკრულებების, ასევე ფინანსურ ქმედებათა სპეციალური ჯგუფის რეკომენდაციების შესრულებას ემსახურება.

ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლა, რომ აქტუალური და მნიშვნელოვანია, ამაზე მიუთითებს სხვადასხვა სქემა და მეთოდები, რითაც დამნაშავეები ცდილობენ უკანონო შემოსავლების ლეგალიზებას. როგორც საქართველოში ასევე მსოფლიოში. დღესდღეობით აქტუალურია შემდეგი ფულის გათეთრების სქემები: ე.წ. „ქოლ ცენტრების“ სექემები, რომლის შედეგადაც ხდება უკანონო შემოსავლების მიღება და შემდგომ უკვე მისი ლეგალურ ეკონომიკაში შემოტანა. ჩვენი ქვეყნისთვის, სწორედ, ამიტომ არის მნიშვნელოვანი და აქტუალური იყოს საერთაშორისო კონვენციების მონაწილე სახელმწიფო და მათთან ერთად ებრძოლოს ორგანიზებული დანაშაულის ამ სახეს. მაგრამ, მიუხედავად არაერთი საერთაშორისო თუ ქვეყნის შიდა სამართლებრივი ინსტრუმენტების არსებობისა, ქვეყანაში გამოწვევად რჩება უკანონო შემოსავლის ლეგალიზაციის წინააღმდეგ ბრძოლა, როგორც ორგანიზებული დანაშაულის

ერთ-ერთი ფორმა. კანონმდებლობა შესაბამისობაშია საერთაშორისო ხელშეკრულებებთან და კონვენციებთან.

საქართველო არის კორუფციის წინააღმდეგ ბრძოლის არაერთი საერთაშორისო კონვენციის ხელმომწერი სახელმწიფო, რაც გულისხმობს საერთაშორისო დონეზე კორუფციული დანაშაულების წინააღმდეგ ბრძოლის ვალდებულებას და კორუფციის წინააღმდეგ ბრძოლის საერთაშორისო ინსტრუმენტების ეროვნულ კანონმდებლობაში იმპლემენტაციას.

პალერმოს კონვენციის მე-8 მუხლით კრიმინალიზებულია, როგორც პასიური ისე აქტიური კორუფცია.

ბუნებრივია ქართული სისხლის სამართლის კოდექსით, კრიმინალიზებულია, როგორც აქტიური ისე პასიური კორუფცია, ხოლო რაც შეეხება ქრთამის მოთხოვნას, დაპირებას, ან შეთავაზებას, სსკ-ში აღნიშნული ჩანაწერები 2006 წელს გაჩნდა, რაც უშუალოდ პალერმოს კონვენციის იმპლემენტაციის შედეგად შეგვიძლია მივიჩნიოთ. მანამდე ქრთამის აღება, გამოიხატებოდა ქრთამის მიღებაში, ყველა დანარჩენი ქმედება, რაც წინ უძღოდა ქრთამის აღებას განიხილებოდა, როგორც ქრთამის აღების დაუმთავრებელი

სტადია ან დისციპლინური გადაცდომა. აღნიშნული ცვლილებით კი გამკაცრდა სასჯელი მექრთამეობისთვის.

კორუფციულ დანაშაულებს, გარდა კრიმინალიზებისა, სჭირდება პრევენცია, პრევენცია უკეთესია, ვიდრე შედეგების აღმოფხვრა („Prevention is better than cure“) მსოფლიო მასშტაბით, ქვეყნებს გააჩნიათ კორუფციის პრევენციის განსხვავებული მეთოდები, თუმცა, კორუფციულ დანაშაულებზე ცნობიერების ამაღლება, საზოგადოების მხრიდან კორუფციის მიმდებლობის შემცირება, საჯარო მოხელეების კეთილსინდისიერების ამაღლება, კორუფციის რისკების იდენტიფიცირება და შეფასება წარმოადგენს პრევენციის ძირითად საშუალებებს.

ბოლო დანაშაულებრივი ქმედება, რომელიც კრიმინალიზებულია პალერმოს კონვენციით არის მართლმსაჯულების განხორციელებისთვის ხელის შეშლა. აღნიშნული ქმედება ისეთი მძიმე დანაშაულების გვერდითაა მოხსენიებული, როგორცაა უკანონო შემოსავლის ლეგალიზაცია, ორგანიზებულ დანაშაულებრივ ჯგუფებში მონაწილეობა და კორუფცია, რაც ამ დანაშაულის საშიშროებასა და მნიშვნელობაზე მიუთითებს. მართლმსაჯულების განხორციელებისთვის ხელის შეშლის კრიმინალიზება უზრუნველყოფს ტრანსნაციონალური ორგანიზებული

დანაშაულების სამართალწარმოების პროცესის ეფექტიან განხორციელებას, რაც ასევე მოიცავს პროცესის მონაწილეთა დაცვას.

თავი III. ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის მეთოდები

მესამე თავში განხილულია ორგანიზებული დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის ისეთი მეთოდები, როგორცაა იურიდიული პირების პასუხისმგებლობა და უკანონო და დაუსაბუთებელი ქონებს ჩამორთმევა. იურიდიული პირის სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობის დაწესება საქართველოსთვის დღის წესრიგში დადგა მას შემდეგ, რაც ის შეუერთდა საერთაშორისო სამართლებრივ აქტებს, მათ შორის, ევროსაბჭოს კონვენციებს: „ტრეფიკინგთან ბრძოლის შესახებ“, და „დანაშაულებრივი გზით მიღებული შემოსავლის გათეთრების, მოძიების, ამოღების, კონფისკაციის და ტერორიზმის დაფინანსების შესახებ,“ და პალერმოს კონვენციას, რომელიც ითხოვს იურიდიული პირების პასუხისმგებლობას ორგანიზებული დანაშაულების ჩადენისთვის. ამიტომ, მნიშვნელოვანი იყო საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსში შესულიყო ცვლილებები და კონკრეტულ დანაშაულებს შენიშვნის სახით დამატებოდა იურიდიული პირების პასუხისმგებლობის შესახებ ჩანაწერი.

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსში იურიდიული პირის სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობა 2006 წლიდან განისაზღვრა. არაერთი ცვლილება, რომელიც ქართულ კანონმდებლობაში განხორციელდა, ზემოაღნიშნული საერთაშორისო სამართლებრივი ინსტრუმენტებითა და ასევე პალერმოს კონვენციის მე-10 მუხლის იმპლემენტაციის შედეგია.

საქართველოს სსკ-ის 107¹-ე მუხლში გადმოცემულია იურიდიული პირის სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობის საფუძვლები.

იურიდიული პირის პასუხისმგებლობა აღიარებულია, როგორც ორგანიზებული დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის საშუალება. ამაზე მეტყველებს არაერთი საერთაშორისო სამართლებრივი ინსტრუმენტი, რომელიც დასახელებულია ნაშრომში და ითხოვს სხვადასხვა კატეგორიის დანაშაულისთვის იურიდიული პირის პასუხისმგებლობას. საქართველოს კანონმდებლობა შესაბამისობაშია პალერმოს კონვენციასთან და იზიარებს მითითებებს იურიდიული პირის პასუხისმგებლობის შესახებ.

ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დანაშაულის წინააღმდეგ საბრძოლველად ერთ-ერთ საუკეთესო ხერხად მიიჩნევა უკანონო და დაუსაბუთებელი ქონების კონფისკაცია,

ასევე ამგვარი დანაშაულის ჩასადენად გამიზნული ქონებების ყადაღა/კონფისკაცია. ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დანაშაულის ჩადენის/მომზადების პერიოდში ქონების/სარგებლის აკუმულირება ხდება სხვადასხვა ქვეყნებში, ამგვარი საქმიანობის შედეგად მიღებული ქონება ისევ უბრუნდება და აძლიერებს ორგანიზებულ ჯგუფებს. სწორედ ამიტომ, აქტუალური და მნიშვნელოვანია საერთაშორისო თანამშრომლობის გაძლიერება და ქვეყნებს შორის მჭიდრო სამართლებრივი ურთიერთობა, ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დანაშაულის ჩადენის შედეგად ან ჩასადენად გამიზნული ქონების/სარგებლის კონფისკაციის მიზნით. სისხლის სამართალსა და სამოქალაქო სამართალში, კონფისკაცია და ყადაღა გამოიყენება, როგორც იძულების ერთ-ერთი ინსტრუმენტი. ქონების ჩამორთმევას ხშირად წინ უძღვის ისეთი საპროცესო მოქმედება, როგორიცაა ყადაღა, ხოლო შემდეგ ხდება დამატებითი სასჯელის სახით, ქონების ჩამორთმევის შეფარდება.

კონფისკაციას და ყადაღას, როგორც საპროცესო იძულების ერთ-ერთ ღონისძიებას, ვხვდებით არაერთ საერთაშორისო სამართლებრივ აქტში.

პალერმოს კონვენციის მე-12 მუხლი მონაწილე სახელმწიფოებისგან მოითხოვს, კონვენციით

კრიმინალიზებული ქმედებების ჩადენის გზით მიღებული შემოსავლების ან შესაბამისი ღირებულების ქონების კონფისკაციას და, ასევე, ამ დანაშაულების ჩასადენად გამოყენებული ან გამოსაყენებლად გამიზნული ქონების, მოწყობილობების ან სხვა საშუალებების კონფისკაციასაც.

რაც შეეხება დღეს საქართველოში კონფისკაციის/ყადაღის მარეგულირებელ ნორმებს, სისხლის სამართლის კოდექსში კონფისკაცია არის დამატებითი სასჯელის სახე, ხოლო სამოქალაქო საპროცესო კოდექსში კი განიხილება როგორც სამოქალაქო სამართალწარმოების დაწყების საფუძველი. აუცილებელია გაიმიჯნოს ისინი ერთმანეთისგან და ასევე მნიშვნელოვანია შეფასდეს მათი ერთმანეთთან შესაბამისობის საკითხი.

ქართული სისხლის სამართლის, როგორც მატერიალური, ისე საპროცესო კოდექსის მუხლები, ასევე სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მუხლები, რომელიც უშუალოდ სარჩელის აღძვრას ეხება ქონების დაუსაბუთებლად ცნობას, ისე ქონების ჩამორთმევის შესახებ, შესაბამისობაშია პალერმოს კონვენციასთან, ვინაიდან, როგორც უკვე აღვნიშნეთ, პალერმოს კონვენცია არ გამოყოფს მართლმსაჯულების არც ერთ ეტაპს, თუ რომელ ეტაპზეა შესაძლებელია დაედოს დანაშაულებრივი გზით მოპოვებულ ქონებას ყადაღა ან რომელ

ეტაპზე მოხდეს მისი ჩამორთმევა. კონვენციის ნორმები ზოგადია და მისი ძირითადი პრინციპია 4 კატეგორიის დანაშაულის შედეგად ან ამგვარი დანაშაულის ჩასადენად გამიზნულ ქონებას დაედოს ყადაღა და ჩამოერთვას ის დამნაშავეს.

ქართულ სისხლის სამართლის კოდექსში, ასევე სამოქალაქო საპროცესო კოდექსში, ყურადღება გამახვილებულია პალერმოს კონვენციით კრიმინალიზებულ ქმედებათა ორ კატეგორიაზე, რომელიც ითვალისწინებს სასჯელის სახით ქონების ჩამორთმევას, როგორცაა: უკანონო შემოსავლის ლეგალიზაცია და ორგანიზებული ჯგუფების მიერ ჩადენილი დანაშაულები (რეკეტირი, ქურდული სამყაროს წევრობა და აშ.). შესაძლოა გაჩნდეს შეკითხვა, ხომ არ ეწინააღმდეგება ეს კონვენციას, რომელიც მოითხოვს კიდევ ორი სახის დანაშაულის: კორუფციის და მართლმსაჯულების განხორციელებისთვის ხელის შეშლისთვის მსჯავრდებული/ბრალდებულის პირისთვის ქონების ჩამორთმევას. პირველ რიგში უნდა აღინიშნოს, რომ სამოქალაქო საპროცესო კოდექსით შესაძლოა ყადაღა დაედოს ნებისმიერ ქონებას, თუ არსებობს მონაცემები, რომ ქონება დანაშაულებრივი გზით არის მოპოვებული. მეორე, სისხლის სამართლის კოდექსის 52-ე მუხლი, რომელიც განმარტავს

ქონების ჩამორთმევას, როგორც დამატებითი სასჯელის სახეს შესაძლოა გამოყენებული იქნეს ყველა კატეგორიის დანაშაულზე მათ შორის კორუფციასა და მართლმსაჯულების განხორციელების ხელის შეშლაში მსჯავრდებული პირის მიმართ, და მესამე ერთი შეზღუდვა რაც რჩება, ეს არის სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 356²-ე მუხლი, რომელიც სარჩელის აღძვრას ითვალისწინებს მხოლოდ ისეთ დანაშაულებში მსჯავრდებული პირების მიმართ, რომლებმაც ჩაიდინეს შემდეგი სახის დანაშაულები: რეკეტული ქონების, თანამდებობის პირის, „ქურდული სამყაროს“ წევრის, ადამიანით მოვაჭრის, ნარკოტიკული საშუალების გავრცელების ხელშემწყობის ან საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 194-ე ან/და 331¹-ე მუხლებით გათვალისწინებული დანაშაული. გამოდის, რომ მართლმსაჯულების განხორციელებისთვის ხელის შეშლაში მსჯავრდებული პირებს მიმართ არ შეიძლება სამოქალაქო სამართალწარმოების დაწყება მათთვის ქონების ჩამორთმევის საფუძვლით. მათი ქონებას შესაძლოა დაედოს ყადაღა და სასჯელის სახედ შეეფარდოს ქონების ჩამორთმევა.

კიდევ ერთი უზუსტობაა სისხლის სამართლის კოდექსის 52-ე მუხლში, ქონების ჩამორთმევა სსკ-ში გამოიყენება, როგორც დამატებითი სასჯელის სახე, ხოლო

ამავე მუხლში, ნახსენებია სიტყვა „ბრალდებული“, ვინაიდან ბრალდებულის მიმართ ჯერ კიდევ არ არის გამოტანილი გამამტყუნებელი განაჩენი შეუძლებელია მისი ქონების ჩამორთმევაზე საუბარი, ამიტომ მიზანშეწონილია სსკ-ის 52-მუხლში არ ეწეროს ტერმინი „ბრალდებული“. ბრალდების ეტაპზე გამოყენებულ უნდა იქნეს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის ის ნორმები, რომლებიც უშუალოდ ნივთის დაყადაღებას გულისხმობს, ხოლო უკვე გამამტყუნებელი განაჩენის არსებობის შემთხვევაში კი სასჯელის სახედ შესაძლოა გამოყენებულ იქნება სსკ-ის 52-ე მუხლი.

IV თავი სასამართლო და იუსტიციის ორგანოებს შორის

თანამშრომლობა პალერმოს კონვენციის მიხედვით

მეოთხე თავში განხილულია სასამართლოსა და იუსტიციის ორგანოებს შორის თანამშრომლობის ისეთი საკითხები როგროცაა: ექსტრადიცია, მსჯავრდებულ პირთა გადაყვანა სამართლებრივი ურთიერთდახმარება, ერთობლივი გამოძიება და სისხლის სამართალწარმოების გადაცემა.

ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დანაშაულების მატებამ და მისმა ხასიათმა აუცილებელი გახადა ქვეყნებს შორის მჭიდრო სამართლებრივი თანამშრომლობა.

საერთაშორისო თანამშრომლობასა და ურთიერთდახმარებაზე პასუხისმგებელია საქართველოს მთავარი პროკურატურა.

რაც შეეხება ექსტრადიციას, იგი საერთაშორისო სამართლებრივი თანამშრომლობისა და ურთიერთდახმარების ერთ-ერთი სახეა, რომელიც გულისხმობს სხვა სახელმწიფოსთვის ბრალდებულის/მსჯავრდებულის გადაცემას.

დამნაშავეების/ბრალდებული პირების ექსტრადირება როგორც საერთაშორისო სისხლის სასამართლოსთვის გადაცემა, ისე სხვა დანაშაულისთვის უცხო სახელმწიფოსთვის გადაცემა, ემსახურება ორმხრივი და მრავალმხრივი საერთაშორისო სამართლებრივი თანამშრომლობის გაძლიერებას. პალერმოს კონვენციის ზოგადი დებულებები და ძირითადი პრინციპები პირის ექსტრადირებასთან დაკავშირებით ასახული და განვრცობილია „სისხლის სამართლის სფეროში საერთაშორისო თანამშრომლობის შესახებ“ საქართველოს კანონში, რომელშიც დეტალურად არის აღწერილი ყველა ის პროცესუალური საკითხი, რაც ექსტრადირებას უკავშირდება.

საერთაშორისო საპოლიციო თანამშრომლობის ერთ-ერთ სახეა მსჯავრდებულ პირთა გადაცემა სასჯელის შემდგომი მოხდის მიზნით, რომელიც ემსახურება მსჯავრდებულთა

უკეთეს რესოციალიზაციას და რეაბილიტაციას. ვინაიდან, შესაძლოა, მსჯავრდებულებს გარკვეული სახის პრობლემები შეექმნათ უცხო სახელმწიფოს საპატიმრო დაწესებულებაში. მათ შორის: ენის, კულტურის და რელიგიის თვალსაზრისით, ასევე უცხოეთში მყოფ პატიმრებს არ აქვთ კონტაქტი ახლო ნათესავებთან, რაც მათ რეაბილიტაციაზე უარყოფითად აისახება.

სასჯელის მოხდა იმ სახელმწიფოში, რომლის მოქალაქე ან მუდმივად მცხოვრები პირი არის მსჯავრდებული, როგორც პალერმოს კონვენციით გათვალისწინებული დანაშაულების ჩადენაში მსჯავრდებული პირების ისე სხვა კატეგორიის დანაშაულებზე, ემსახურება სასჯელადსრულების ეფექტიან განხორციელებას.

სამართლებრივი ურთიერთდახმარების მიზანია, ერთობლივი ძალისხმევით ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დანაშაულების გამოძიება და საპროცესო მოქმედებების სრულყოფილი ჩატარება. პალერმოს კონვენციის მე-18 მუხლი ავალდებულებს მონაწილე სახელმწიფოებს, გაუწიონ ერთმანეთს მაქსიმალურად ფართო სამართლებრივ დახმარება ამ კონვენციაში მითითებულ დანაშაულთა გამოძიების, მათზე სისხლისსამართლებრივი დევნის და სასამართლო პროცესის განხორციელების მიზნით.

საერთაშორისო თანამშრომლობა სასამართლოსა და იუსტიციის ორგანოებს შორის რეგულირდება საქართველოს კანონით „სისხლის სამართლის სფეროში საერთაშორისო თანამშრომლობის შესახებ“.

V თავი სამართალდამცავ (საპოლიციო) ორგანოებს შორის საერთაშორისო თანამშრომლობა

დისერტაციის ბოლო თავში საუბარია სამართალდამცავ ორგანოებს შორის საერთაშორისო საპოლიციო თანამშრომლობის სახეებზე, როლსა და მნიშვნელობაზე. სამართალდამცავ ორგანოებს შორის საერთაშორისო თანამშრომლობა ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დანაშაულების წინააღმდეგ ბრძოლის აუცილებელ პირობას წარმოადგენს. სწორედ ამიტომ, პალერმოს კონვენციის მოქმედების სფერო მოიცავს სამართალდამცავ ორგანოებს შორის თანამშრომლობის ისეთ საკითხებს, როგორცაა: გამოძიების სპეციალური მეთოდების განსაზღვრა, ნასამართლობის დადგენა, სამართალდამცავ ორგანოებთან თანამშრომლობის გაფართოებისკენ მიმართული ზომები, საერთაშორისო საპოლიციო ორგანოებთან თანამშრომლობა, ორგანიზებული დანაშაულის ხასიათის შესახებ ინფორმაციის შეგროვება, გაცვლა და ანალიზი, კადრების მომზადება და ბოლოს, ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დანაშაულების

თავიდან აცილება. აღნიშნული საკითხები 2013 წელს მიღებული „სამართალდაცვით სფეროში საერთაშორისო თანამშრომლობის შესახებ“ საქართველოს კანონით რეგულირდება. კანონი არეგულირებს სამართალდაცვით სფეროში საერთაშორისო თანამშრომლობის ისეთ საკითხებს, რომლებიც უკავშირდება ოპერატიულ-სამძებრო ინფორმაციისა და პერსონალური მონაცემების გაცვლას, ოპერატიულ-სამძებრო ღონისძიებების განხორციელებას და საქართველოს სამართალდამცავი ორგანოების კომპეტენციისათვის მიკუთვნებულ სხვა სფეროებს, რომლებშიც საქართველოს სამართალდამცავი ორგანოები თანამშრომლობენ საზღვარგარეთის ქვეყნის სამართალდამცავ ორგანოებთან ან საერთაშორისო ორგანიზაციის შესაბამის სტრუქტურებთან. კანონი არ არეგულირებს სამართალდაცვით სფეროში საერთაშორისო თანამშრომლობას, რომელიც ხორციელდება საერთაშორისო კრიმინალური პოლიციის ორგანიზაციის (ინტერპოლის) ფარგლებში, არც ევროპის პოლიციასა და საქართველოს შორის თანამშრომლობას აღნიშნული საკითხები რეგულირდება სხვა საერთაშორისო ხელშეკრულებებით და შეთანხმებებით.

საერთაშორისო საპოლიციო თანამშრომლობა ეფუძნება ხელშეკრულებებს და შეთანხმებებს, რაც ყველაზე მთავარია

კონვენციის მონაწილე სახელმწიფოებმა უნდა შექმნან და გააძლიერონ საკომუნიკაციო არხები და საშუალებები, რაც ქართულ კანონმდებლობაში პოლიციის ატაშეების/მეკავშირე ოფიცრების ინსტიტუტის გაძლიერებასა და საერთაშორისო ორგანიზაციებთან სამართლებრივ თანამშრომლობაში გამოიხატება. ასევე, საერთაშორისო თანამშრომლობის კუთხით, უმნიშვნელოვანესია სპონტანური თანამშრომლობა, რასაც ითვალისწინებს სისხლის სამართლის საქმეებზე ურთიერთდახმარების ევროპული კონვენციის მეორე ოქმი.

სამართალდაცვით სფეროში საერთაშორისო თანამშრომლობა წარმოუდგენელია ისეთ საერთაშორისო ორგანიზაციებთან თანამშრომლობის გარეშე, როგორცაა ინტერპოლი - კრიმინალური პოლიციის საერთაშორისო ორგანიზაცია (ICPO) და ევროპოლი - სამართალდაცვითი თანამშრომლობის ევროკავშირის სააგენტო (EUROPOL) .

საპოლიციო თანამშრომლობის ფარგლებში განსაკუთრებული როლი ენიჭება პერსონალური მონაცემების დაცვას. პერსონალური მონაცემია - ნებისმიერი სახის ინფორმაცია, რომლითაც შესაძლებელია მოხდეს პირის იდენტიფიცირება. თანამედროვე ტექნოლოგიების განვითარებასთან ერთად, კი განსაკუთრებული ყურადღება

ეთმოზა ამგვარი ინფორმაციის, შენახვის, დამუშავების და გადაცემის წესს.

ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დანაშაულების წინააღმდეგ საბრძოლველად აუცილებელია თეორიულ დონეზე ცოდნის გაცვლა და მონაწილე სახელმწიფოებს შორის მჭიდრო აკადემიური ურთიერთობის დანერგვა. პალერმოს კონვენციის 28-ე მუხლის მიხედვით, „თითოეულმა სახელმწიფომ სამეცნიერო და აკადემიურ წრეებთან კონსულტაციების მეშვეობით უნდა შეისწავლოს თავის ტერიტორიაზე ორგანიზებული დანაშაულის ტენდენციები, ის პირობები, რომლებშიც ორგანიზებულ დანაშაულს უწევს არსებობა და ამ საქმიანობაში ჩართული პროფესიული ჯგუფები და ტექნოლოგიები“.

იმისათვის, რომ ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დანაშაული თავიდან იქნას აცილებული, მონაწილე სახელმწიფოებმა უნდა შეიმუშაონ და შეაფასონ ეროვნული პროექტები და ხელი შეუწყონ ამ თვალსაზრისით საუკეთესო პრაქტიკის და პოლიტიკის ჩამოყალიბებას. დამნაშავეთა ორგანიზებულ ჯგუფებს უნდა შეუმცირონ ლეგალურ ბაზარზე დანაშაულის გზით მიღებული შემოსავლებით სარგებლობის შესაძლებლობები. უფრო კონკრეტულად კი, პალერმოს კონვენციის მიხედვით, ტრანსნაციონალური ორგანიზებული

დანაშაულების პრევენციისთვის უნდა იქნას მიღებული შემდეგი ზომები: „სამართალდამცავ ორგანოებს ან პროკურატურასა და კერძო სამართლის შესაბამის იურიდიულ პირებს, მათ შორის, სამრეწველო ორგანიზაციებს შორის თანამშრომლობას უნდა გაძლიერდეს, რაც გულისხმობს იმ ფიზიკურ და იურიდიულ პირთა საჯარო რეესტრის წარმოებას, რომლებიც მონაწილეობენ იურიდიული პირების დაფუძნებაში, მართვასა და დაფინანსებაში, ასევე იმ პირთა ეროვნული რეესტრის შემოღება, რომელთაც აკრძალული აქვთ იურიდიული პირის ხელმძღვანელის თანამდებობის დაკავება“.

პრევენციისთვის მომდევნო მნიშვნელოვანი ბერკეტია, მსჯავრდებულთა საზოგადოებაში რეინტეგრაცია და ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დანაშაულის შესახებ საზოგადოების ცნობიერების ამაღლება.

რაც შეეხება საქართველოს მიდგომას და გამოწვევებს, ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დანაშაულის პრევენციის კუთხით, ორგანიზებული დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის ეროვნული სტრატეგია, ძირითადად, სწორედ ორგანიზებული დანაშაულების პრევენციას ისახავს მიზნად და ორგანიზებული დანაშაულების წინააღმდეგ ბრძოლის საქმეში გარკვეული პრობლემები, სწორედ პრევენციული ღონისძიებების ნაკლებობით აიხსნება.

დასკვნა

პალერმოს კონვენცია საერთაშორისო სამართლებრივი თვალსაზრისით უნიკალური და გლობალური მნიშვნელობის სამართლებრივი დოკუმენტია. იგი ემსახურება ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლას და მიზნად ისახავს ამგვარი დანაშაულების პრევენციას. დღემდე არ არსებობდა სამეცნიერო ლიტერატურაში კვლევა, რომელიც უშუალოდ შეისწავლიდა და წინამდებარე ნაშრომის სახით ჩამოაყალიბებდა პალერმოს კონვენციის იმპლემენტაციის შედეგებს ქართული კანონმდებლობაში. ამ მხრივ, შესაძლოა, დისერტაცია მივიჩნიოთ სამეცნიერო სიახლედ, ხოლო მასში განხილული საკითხები აქტუალურად, ორგანიზებულ დანაშაულთან ბრძოლის კუთხით, როგორც საერთაშორისო ასპარეზზე, ისე ქვეყნის შიგნით.

ნაშრომში სხვადასხვა მეცნიერთა და მკვლევართა მოსაზრებების შეჯერების საფუძველზე, ასევე ორგანიზებული დანაშაულისთვის დამახასიათებელი სხვადასხვა ნიშნების შედეგად, განისაზღვრა ორგანიზებული დანაშაულის ერთიანი ცნება. რაც შემდეგნაირად ჩამოყალიბდა: ორგანიზებული დანაშაული არის წინასწარი შეთანხმებით ჩადენილი დანაშაული, იმ პირთა ჯგუფის მიერ, რომელთაც

გაერთიანებულნი არიან დიდი ხნის განმავლობაში და მოქმედებენ მათთვის მკაცრად დადგენილი წესებით, ახასიათებს იერარქიულობა და კონსპირაციულობა, დანაშაულის ჩადენის ძირითადი ხერხია ძალადობა ან ძალადობის მუქარა, ძირითადად, ამგვარი დანაშაულის მიზანია მატერიალური მოგების მიღება. ამგვარი განმარტება ერთიან და მეტნაკლებად სრულყოფილ წარმოდგენას გვიქმნის ორგანიზებული დანაშაულის შესახებ.

პალერმოს კონვენციის მიზანი ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დანაშაულების წინააღმდეგ ბრძოლა იყო/არის საერთაშორისო დონეზე. იგი მონაწილე სახელმწიფოებისგან მოითხოვს 4 კატეგორიის დანაშაულებრივი ქმედების კრიმინალიზებას. მათ შორის ერთ-ერთია ორგანიზებული ჯგუფების მიერ ჩადენილი დანაშაული. ორგანიზებული ჯგუფების მიერ ჩადენილი დანაშაულების წინააღმდეგ საბრძოლველად ქართული კანონში არაერთი ცვლილება განხორციელდა. პალერმოს კონვენციის მოთხოვნას, მონაწილე სახელმწიფოებს მოეხდინათ ორგანიზებული ჯგუფების მიერ ჩადენილი ქმედებების კრიმინალიზება, ქართულ კანონმდებლობაში ზედმიწევნით აისახა. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსში განხორციელდა ცვლილებები, რომლის მიხედვით დასჯადი გახდა „კანონიერი ქურდობა“ და

„ქურდული სამყაროს წევრობა“. მიუხედავად საკანონმდებლო ბაზის დახვეწისა, მაინც არის გარკვეული ხარვეზი კანონმდებლობაში და ქვეყნისთვის ისევ გამოწვევად რჩება ორგანიზებული ჯგუფების მიერ ჩადენილი დანაშაულები. შემუშავდა კანონი „ორგანიზებული დანაშაულისა და რეკეტის შესახებ“, რომლის მიზანია ებრძოდეს ორგანიზებულ დანაშაულს. აღნიშნული კანონი განმარტავს „კანონიერ ქურდს“, რაც საკანონმდებლო დონეზე უშვებს ისეთი ტერმინების გამოყენებას, რაც თავის თავთან მოდის წინააღმდეგობაში. სწორედ ამიტომ, დისერტაციაში შემოთავაზებულია მათ ნაცვლად გამოსაყენებელი ისეთი ტერმინები, როგორცაა: დანაშაულებრივი გაერთიანება, დანაშაულებრივი გაერთიანების ხელმძღვანელი, შესაბამისად განსხვავებულია მათი დეფინიციაც. ტერმინების ახლებურად ჩამოყალიბება საბოლოოდ შეასუსტებს ამ ინსტიტუტის პოპულარობას და დროთა განმავლობაში დაკარგავს აქტუალობას.

ნაშრომში ორგანიზებული ჯგუფების მიერ ჩადენილ დანაშაულებთან ეფექტიანად ბრძოლისთვის შემოთავაზებულია მორიგი რეკომენდაცია, რაც უშუალოდ „კანონიერი ქურდების“ მიერ სხვა მართლსაწინააღმდეგო და ბრალეული ქმედებების ჩადენის შემთხვევაში ქმედების

ერთობლივ კვალიფიკაციას მოიცავს. ასეთ დროს, შესაძლოა, სსკ-ის ისეთ მუხლებს, როგორცაა ქურდობა, ყაჩაღობა და აშ. დამამძიმებელი გარემოების სახით დაემატოს ქმედება ჩადენილი „ქურდული სამყაროს“ მიზნის მისაღწევად, შესაბამისად საჭირო აღარ იქნება დანაშაულთა ერთობლიობით კვალიფიკაცია.

უკანონო შემოსავლის ლეგალიზება, ერთ-ერთი იმ ქმედებათაგანია, რომლის კრიმინალიზებას ითხოვს პალერმოს კონვენცია. ფულის გათეთრება, როგორც ორგანიზებული დანაშაულის ერთ-ერთი ფორმა, აფერხებს ქვეყნის ეკონომიკურ განვითარებას, საფრთხეს უქმნის კონკურენტუნარიანი ბიზნეს გარემოს შექმნას და აძლიერებს ორგანიზებულ დანაშაულებრივ ჯგუფებს. ფულის გათეთრების წინააღმდეგ საბრძოლველად, საქართველოს კანონმდებლობა, ბოლო ათწლეულის განმავლობაში შეიცვალა და უამრავი საკითხი ახლებურად ჩამოყალიბდა. ფულის გათეთრების წინააღმდეგ მიმართული საკანონმდებლო ზომების დახვეწა და ჩამოყალიბება არ ყოფილა მხოლოდ პალერმოს კონვენციის იმპლემენტაციის შედეგი, ვინაიდან საქართველო არის სხვა საერთაშორისო შეთანხმებების და ხელშეკრულებების მონაწილე, რომლებიც ითხოვს სხვადასხვა ხერხებით და მეთოდებით ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლას.

ფულის გათეთრება, როგორც დანაშაულებრივი ქმედების კრიმინალიზება, ისე მის წინააღმდეგ მიმართული პრევენციული მექანიზმების, საკანონმდებლო აქტების ჩამოყალიბებაზე მნიშვნელოვანი გავლენა იქონია FAFT-ის რეკომენდაციებმა. რადგან იგი დეტალურად განსაზღვრავს ფულის გათეთრების წინააღმდეგ მიმართულ ზომებს და ასევე, ის არის განახლებადი დოკუმენტი, რაც ფებს უწყობს და წინ უსწრებს ამგვარი დანაშაულების გამოვლენის ფორმებს. რაც შეეხება პალერმოს კონვენციის მოთხოვნებს, საქართველოს სსკ-ში კრიმინალიზებულია უკანონო შემოსავლების ლეგალიზება, ხოლო ამგვარი საქმიანობის შედეგად მიღებული ქონებით სარგებლობა/შემენა/ფლობა/განკარგვა დასჯადი 2008 წლიდან გახდა. რაც შეეხება ფულის გათეთრების წინააღმდეგ მიმართული პრევენციული ზომების იმპლემენტაციას, იგი ჩამოთვლილია „ფულის გათეთრების და ტერორიზმის დაფინანსების აღკვეთის შესახებ“, საქართველოს კანონში. პალერმოს კონვენციის მოთხოვნა - მონაწილე სახელმწიფოებში არსებობდეს ინფორმაციის შეგროვების, ანალიზის და გავრცელების ცენტრი საქართველოში ჩამოყალიბდა, როგორც - ფინანსური მონიტორინგის სამსახური. ქვეყანაში არსებული კრიმინოგენული ვითარების ფონზე შეგვიძლია დავასკვნათ, რომ საკანონმდებლო ბაზების სრულყოფის მიუხედავად, ისევ

გამოწვევად რჩება ორგანიზებული დანაშაულის ისეთი ფორმის წინააღმდეგ ბრძოლა, როგორცაა ფულის გათეთრება, რასაც ცხადყოფს ნაშრომში მოყვანილი სტატისტიკა და ამგვარი დანაშაულების რიცხვის მატება.

კიდევ ერთი ქმედება, რომლის კრიმინალიზებასაც მოითხოვდა პალერმოს კონვენცია, არის კორუფცია და კორუფციული დანაშაულები. იგი ხელყოფს ქვეყნის განვითარებას ყველა სტრატეგიული და ძირითადი მიმართულებით, მათ შორის საფრთხეს უქმნის განათლების სისტემის გამართულ ფუნქციონირებას, ეკონომიკურ, სამართლებრივ და დემოკრატიულ განვითარებას. კორუფციასთან საბრძოლველად აღიარებულია ორი მიმართულება, ესაა კორუფციის პრევენცია და მისი კრიმინალიზება. პალერმოს კონვენციის მე-9 და მე-10 მუხლები სწორედ იმ მიზანს ემსახურება, რომ მოახდინოს კორუფციული ქმედებების კრიმინალიზება და ადრეულ ეტაპზე მოხდეს მისი პრევენცია. რაც შეეხება ქართულ კანონმდებლობაში კორუფციის წინააღმდეგ მიმართული ნორმების არსებობას და პალერმოს კონვენციის როლს ამაში, უნდა აღინიშნოს, რომ კონვენცია ერთ-ერთი პირველი იყო იმ საერთაშორისო ინსტრუმენტთაგან, რომელიც მონაწილე სახელმწიფოების კანონმდებლობაში მოითხოვდა ყოფილიყო ანტიკორუფციული

ნორმები. შესაბამისად, კონვენციასთან შეერთების შემდეგომ სსკ-ში გაჩნდა ჩანაწერი ქრთამის შეთავაზების, როგორც დამთავრებულ დანაშაულად კვალიფიკაციის შესახებ. კორუფციის წინააღმდეგ ბრძოლის პრევენციული ღონისძიებები და ფარგლები ემთხვევა დღევანდელი ანტიკორუფციული ბიუროს საქმიანობის ძირითად მიმართულებებს და ასევე მისი დამოუკიდებლობის სტანდარტსაც. შეგვიძლია დავასკვნათ, რომ საქართველოს კანონმდებლობა დაუახლოვდა კორუფციის წინააღმდეგ ბრძოლის საერთაშორისო სტანდარტებს. მაგრამ მაინც მნიშვნელოვანი და აქტუალურია კორუფციის წინააღმდეგ ბრძოლა, რადგან საქართველო არის განვითარებადი ქვეყანა, საჯარო სამსახურებში დაბალია სახელფასო ანაზღაურება, შესაბამისად კორუფციის რისკიც არის მაღალი. ამიტომ ამ მიმართულებით საკანონმდებლო ბაზის დახვეწას, ცნობიერების ამაღლებას, ბიუროკრატიის შემცირებას, თანამედროვე ტექნოლოგიების დახვეწას და პრევენციას განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს. საბოლოოდ, კორუფციას შეუძლია დამანგრეველი შედეგები მოუტანოს სახელმწიფოს არა მხოლოდ დანაშაულის ჩადენის მომენტში, არამედ რამდენიმე წლის შემდეგაც კი.

დემოკრატიული სახელმწიფოს არსებობისთვის აუცილებელია მართლმსაჯულების სრულფასოვნად განხორციელების უზრუნველყოფა. რაც მოიცავს მოსამართლის საქმიანობაში ჩაურევლობას და ასევე პროცესის მონაწილეების დაცვის სპეციალური ღონისძიებებით სარგებლობის შესაძლებლობას. პალერმოს კონვენციის მოთხოვნა, კონვენციის მონაწილეებს დასჯადად გამოეცხადებინათ სამართალწარმოების პროცესში ნებისმიერი ფორმით ჩარევა, სიახლე არ იყო ქართული კანონმდებლობისთვის. მაგრამ უნდა აღინიშნოს ისიც, რომ ამგვარი მოთხოვნა ემყარება კონვენციით კრიმინალიზებული ქმედებების მიმართ განხორციელებულ სამართალწარმოების პროცესს. რაც შეეხება პროცესის მონაწილეთა, როგორც მოწმეების, დაზარალებულების და სხვა პირების დაცვის მექანიზმებს, პრევენციული ფუნქცია აქვს. საქართველოს სსკ-ის 367-ე მუხლში შესული ცვლილება, დაცვის მოსარგებლე პირთა საიდუმლოების გაუხმაურებლობას ეხება, დანაშაულის სუბიექტს დაემატა დაზარალებული და მოწმე, რაც ნიშნავს იმას, რომ დაცვის სპეციალური საშუალებებით სარგებლობის უფლება აქვს პროცესის ყველა მონაწილეს და მათი დაცვის სპეციალური ღონისძიების შესახებ ინფორმაციის გახმაურება კრიმინალიზებული გახდა. ეს უკანასკნელი ჩანაწერი შეგვიძლია მივიჩნიოთ პალერმოს

კონვენციის იმპლემენტაციის შედეგად. მოწმეთა და დაზარალებულთა დაცვის კუთხით, ასევე მართლმსაჯულების განხორციელების ხელის შეშლის კრიმინალიზების თვალსაზრისით, ქართულ კანონმდებლობაში არსებობს ყველა მექანიზმი, რაც მართლმსაჯულების სრულფასოვნად განხორციელებას უზრუნველყოფს. ასევე არსებობს პრევენციული მექანიზმებიც, რომლებიც პროცესის მონაწილეთა დაცვას ემსახურება, ხოლო აღნიშნული მექანიზმები გამოიყენება, როგორც ქვეყნის შიგნით, ასევე მის ფარგლებს გარეთ საერთაშორისო ხელშეკრულების საფუძველზე.

პალერმოს კონვენციის მიხედვით, კიდევ ერთი მექანიზმი, ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დანაშაულების წინააღმდეგ საბრძოლველად არის იურიდიული პირებისთვის სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობის დაწესება. იურიდიული პირის პასუხისმგებლობა აღიარებულია, როგორც ორგანიზებული დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის საშუალება. ამაზე მეტყველებს არაერთი საერთაშორისო სამართლებრივი ინსტრუმენტი, რომელიც ითხოვს სხვადასხვა კატეგორიის დანაშაულისთვის იურიდიული პირის პასუხისმგებლობას. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსში იურიდიული

პირის სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობის შესახებ ჩანაწერი 2006 წელს გაჩნდა. რაც ნიშნავს იმას, რომ საქართველოს კანონმდებლობა შესაბამისობაშია პალერმოს კონვენციასთან და იზიარებს მითითებებს იურიდიული პირის პასუხისმგებლობის შესახებ. უნდა აღინიშნოს ისიც, რომ საკითხის მხოლოდ საკანონმდებლო რეგულირება რეალურ შედეგს ვერ გამოიღებს, აუცილებელია მისი პრაქტიკაში გამოყენების ეფექტიანობის გაზრდა, შესაბამისი უწყების თანამშრომლების გადამზადება და საერთაშორისო გამოცდილების გაზიარება. ასევე შესაძლებელია, იურიდიული პირის სასჯელის სახეების გაფართოება, რაც შესაძლებლობას მისცემს იურიდიულ პირს „გამოასწოროს შეცდომა“

ორგანიზებული დანაშაულების წინააღმდეგ საბრძოლველად საკმარისი არ არის მხოლოდ გარკვეული ქმედებების კრიმინალიზება და პრევენციული ღონისძიებების არსებობა. საერთაშორისო თანამშრომლობის გარეშე შეუძლებელია ებრძოლო ტრანსნაციონალურ ორგანიზებულ დანაშაულს. ამის აუცილებლობა განაპირობებს, როგორც საერთაშორისო ხელშეკრულებებით ნაკისრი ვალდებულება, ისე ამ დანაშაულების ხასიათი. ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დანაშაულის წინააღმდეგ საბრძოლველად ერთ-ერთ საუკეთესო ხერხად მიიჩნევა უკანონონო და

დაუსაბუთებელი ქონების ჩამორთმევა, ვინაიდან ამგვარი დანაშაულების ჩადენის/მომზადების დროს ქონების აკუმულირება ხდება სხვადასხვა ქვეყნებში, ამიტომ თითოეული მონაწილე სახელმწიფო ვალდებულია მოახდინოს დანაშაულის ჩასადენად გამიზნული ან ჩადენის შედეგად მოპოვებული ქონების კონფისკაცია/ყადაღა. პალერმოს კონვენცია ერთ-ერთი იმ საერთაშორისო სამართლებრივი ინსტრუმენტი იყოს, რომელიც მოითხოვდა უკანონო და დაუსაბუთებელი, დანაშაულის შედეგად მოპოვებული ან დანაშაულის ჩასადენად გამიზნული ქონების კონფისკაციას. რაც შეეხება პალერმოს კონვენციის იმ ნორმატიული შინაარსის მუხლების იმპლემენტირებას ქართულ საკანონმდებლო აქტებში, რომლებიც არეგულირებს კონფისკაციის და ყადაღის წესებს, ყველა ძირითადი ასპექტი ასახულია, სისხლის და სამოქალაქო კოდექსში, ასევე კანონში „სისხლის სამართლის სფეროში საერთაშორისო თანამშრომლობის შესახებ“. მაგრამ მაინც რჩება რამდენიმე საკითხი, რაც დაზუსტებას და მეტ კონკრეტიკას საჭიროებს. კერძოდ, საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 52-ე მუხლში ქონების ჩამორთმევა გამოიყენება როგორც დამატებითი სასჯელის სახე, ხოლო ამავე მუხლში ნახსენებია სიტყვა „ბრალდებული“, ვინაიდან ბრალდებულის მიმართ ჯერ კიდევ არ არის გამოტანილი

გამამტყუნებელი განაჩენი, შეუძლებელია მისთვის ქონების ჩამორთმევაზე საუბარი, ამიტომ მიზანშეწონილია სსკ-ის 52-მუხლში აღარ ეწეროს ტერმინი „ბრალდებული“, ბრალდების ეტაპზე გამოყენებულ უნდა იქნეს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის ის ნორმები, რომლებიც უშუალოდ ნივთის დაყადაღებას გულისხმობს, ხოლო უკვე გამამტყუნებელი განაჩენის არსებობის შემთხვევაში კი სასჯელის სახედ შესაძლოა გამოყენებულ იქნეს სსკ-ის 52-ე მუხლი. ასევე, პალერმოს კონვენციის მიზნებიდან გამომდინარე, შესაძლოა საქართველოს სამოქალაქო კოდექსს დემატოს ისეთი შინაარსის ჩანაწერი, რაც პროკურორს მისცემს შესაძლებლობას მართლმსაჯულების განხორციელების ხელის შეშლაში მსჯავრდებული პირის მიმართ 10 წლის განმავლობაში ქონების კონფისკაციის მოთხოვნით აღძრას სარჩელი. ქონების ჩამორთმევის ღონისძიების გამოყენება საერთაშორისო თანამშრომლობის ფარგლებში აფერხებს ახალი დანაშაულების ჩადენას, ხელს უშლის ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დაჯგუფებების გაძლიერებას და მეტიც - ჩამორთმეული ქონება შესაძლოა გამოყენებული იქნეს ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დანაშაულების წინააღმდეგ საბრძოლველად.

ექსტრადიცია არის საერთაშორისო სამართლებრივი თანამშრომლობის ერთ-ერთი ფორმა იგი გამოიყენება, როგორც ტრანსნაციონალურ ორგანიზებულ დანაშაულთან ბრძოლის ერთ-ერთ მეთოდი. ამ ინსტიტუტის პოპულარობას განაპირობებს ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დანაშაულების მზარდი ტენდენცია. ექსტრადირების ინსტიტუტი ემსახურება საერთაშორისო თანამშრომლობის გაძლიერებას და სახელმწიფოების ერთიანი ძალებით ბრძოლას სხვადასხვა დანაშაულების წინააღმდეგ. პალერმოს კონვენციის მუხლი ექსტრადირების შესახებ, შესაბამისობაშია ქართულ სისხლის სამართლის კოდექსთან და ასევე „საერთაშორისო თანამშრომლობის შესახებ“ საქართველოს კანონთან.

ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დანაშაულის წინააღმდეგ საბრძოლველად, საერთაშორისო თანამშრომლობის რამდენიმე ხერხი არსებობს. პალერმოს კონვენცია კი დეტალურად აწესრიგებს მას. როგორც საპოლიციო, ისე სასამართლოსა და იუსტიციის ორგანოებს შორის თანამშრომლობის მიზანია ებრძოლოს ტრანსნაციონალურ ორგანიზებულ დანაშაულს. მსჯავრდებულ პირთა გადაყვანა სასჯელის შემდგომი მოხდის მიზნით ემსახურება სასჯელის მიზნების განხორციელებას. მსჯავრდებულ პირთა გადაყვანის საკითხის აქტუალობა

განაპირობა ტრანსნაციონალური დანაშაულის ხასიათმა და ისეთმა გლობალურმა, პროცესმა როგორც მიგრაციაა.

რაც შეეხება გამოძიების ეტაპზე თანამშრომლობას, საერთაშორისო დონეზე, მისი მიზანია, ერთობლივი ძალისხმევით ბრძოლა ტრანსნაციონალურ ორგანიზებულ დანაშაულთან და გამოძიების სრულყოფილი ჩატარება. დახმარებაში იგულისხმება ნებისმიერი ხასიათის სამართლებრივი დახმარება, კონვენცია რაიმე შეზღუდვას ან ფარგლებს ამ მხრივ არ აწესებს. სასამართლოსა და იუსტიციის ორგანოებს შორის საერთაშორისო თანამშრომლობის კიდევ ერთი ფორმაა სისხლის სამართალწარმოების გადაცემა, რაც ასევე ემსახურება იმ მიზანს, რომ გამოძიება ჩაატაროს იმ ქვეყნის კომპეტენტურმა ორგანომ რომელსაც ამის მეტი შესაძლებლობა აქვს, როგორც ადამიანური რესურსის, ისე ტექნიკური თვალსაზრისით. სასამართლოსა და იუსტიციის ორგანოებს შორის თანამშრომლობის ძირითადი ასპექტები, რაც დარეგულირებულია პალერმოს კონვენციით, სრულად ასახულია და მოწესრიგებულია „სისხლის სამართლის სფეროში საერთაშორისო თანამშრომლობის შესახებ საქართველოს“ კანონში.

საერთაშორისო საპოლიციო თანამშრომლობა და მისი როლი განუზომელია ტრანსნაციონალურ ორგანიზებულ დანაშაულთან საბრძოლველად. ქვეყნებს შორის საერთაშორისო საპოლიციო თანამშრომლობა ეფუძნება საერთაშორისო ხელშეკრულებებს და შეთანხმებებს, ასევე სპონტანურ თანამშრომლობას. საერთაშორისო საპოლიციო თანამშრომლობის საფუძვლად კი შეგვიძლია მივიჩნიოთ პალერმოს კონვენცია, რომელიც საპოლიციო თანამშრომლობის სხვადასხვა სფეროს აწესრიგებს. იმისათვის, რომ საერთაშორისო საპოლიციო თანამშრომლობა იყოს ეფექტიანი, აუცილებელია არსებობდეს საკომუნიკაციო არხები და საშუალებები, რაც ქართულ კანონმდებლობაში პოლიციის ატაშეების/მეკავშირე ოფიცრების ინსტიტუტის გაძლიერებასა და საერთაშორისო ორგანიზაციებთან სამართლებრივ თანამშრომლობაში შეიძლება გამოიხატოს.

საერთაშორისო საპოლიციო ბაზებში არსებული ინფორმაცია, როგორც ოპერატიული, ისე არაოპერატიული, ასევე საგამოძიებო მოქმედებებში დახმარება გულისხმობს მსოფლიოს ერთიანობას მძიმე დანაშაულების წინააღმდეგ საბრძოლველად. პალერმოს კონვენციის მონაწილე საერთაშორისო საპოლიციო ორგანოებთან თანამშრომლობის სრული დამოუკიდებლობა აქვთ, მეტიც ის მოუწოდებს

მონაწილე სახელმწიფოებს ტრანსნაციონალურ ორგანიზებულ დანაშაულებთან ბრძოლის მიზნით თანამშრომლონ საერთაშორისო საპოლიციო ორგანოებთან. საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროში შექმნილია სპეციალური დანაყოფი, რომელიც უშუალოდ თანამშრომლობს საერთაშორისო საპოლიციო ორგანოებთან. ერთ-ერთი გამოწვევა, რაც ამგვარ თანამშრომლობას ახლავს როგორც საპოლიციო, ისე სასამართლოსა და იუსტიციის ორგანოებს შორის თანამშრომლობას, ეს არის პერსონალური მონაცემების დაცვის საკითხი. სამწუხაროდ, ეს საკითხი ქვეყნის შიგნითაც მწვავედ დგას. პერსონალური მონაცემების დამუშავებაზე კონტროლს ახორციელებს პერსონალურ მონაცემთა დაცვის სამსახური. მიუხედავად იმისა, რომ პალერმოს კონვენციაში არაფერია ნათქვამი საერთაშორისო თანამშრომლობის დროს პერსონალური მონაცემების დაცვაზე, საქართველოს ქვეყნის შიდა თუ საერთაშორისო სამართლებრივ აქტებში საუბარია პერსონალური მონაცემების დაცვის აუცილებლობასა და მნიშვნელობაზე საერთაშორისო თანამშრომლობის ფარგლებში.

საერთაშორისო საპოლიციო თანამშრომლობისას, გამოიყენება არაერთი ხერხი და მეთოდი ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დანაშაულის წინააღმდეგ საბრძოლველად. მათ შორისაა: კონტროლირებადი მიწოდება, ელექტრონული

თვალთვალი და სხვა აგენტურული ოპერაციები. კონტროლირებადი მიწოდება/საკონტროლო შესყიდვა მეტად საფრთხილო და ამავე დროს მნიშვნელოვანი ხერხია დანაშაულის გამოვლენისა და გახსნისთვის, იგი სამართალდამცავი ორგანოს მხრიდან განსაკუთრებულ ყურადღებას და ცოდნას მოითხოვს. პალერმოს კონვენციაში, გარდა კონტროლირებადი მიწოდებისა, საპოლიციო თანამშრომლობის კიდევ ერთი ფორმაა, რაც ნასამართლობის დადგენას გულისხმობს. მიუხედავად იმისა, რომ ქართულ კანონში მსგავს ჩანაწერს ვერ ვხვდებით, ეს არ გამორიცხავს საერთაშორისო საპოლიციო თანამშრომლობის ფარგლებში განხორციელდეს ინფორმაციის მიწოდება პირის ნასამართლობის შესახებ. ამის საშუალებას იძლევა, სისხლის „სამართლის სფეროში საერთაშორისო თანამშრომლობის შესახებ“ საქართველოს კანონი, რომელიც უშვებს შესაძლებლობას საერთაშორისო საპოლიციო ფარგლებში მოხდეს სხვადასხვა სახის ინფორმაციის გაცვლა საერთაშორისო ხელშეკრულებების ფარგლებში.

ტრანსნაციონალურ ორგანიზებულ დანაშაულების გახსნა და გამოვლენა საერთაშორისო საპოლიციო და იუსტიციისა და სასამართლო ორგანოებს შორის თანამშრომლობის გარეშე შეუძლებელია. მაგრამ, ასევე ძალიან

მნიშვნელოვანია პრევენციული ღონისძიებები, პრევენციის გარეშე მხოლოდ შედეგებთან ბრძოლა იგივეა სარეველა ბალახს მხოლოდ თავები მოაცალო. ხოლო პრევენცია და პრევენციული მექანიზმები ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დანაშაულის წინააღმდეგ ემსახურება ამგვარი დანაშაულების თავიდან აცილებას. პრევენციული ღონისძიებების არაერთი სახეა მოცემული პალერმოს კონვენციაში: მათ შორის, ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დანაშაულის შესახებ ინფორმაციის შეგროვება, ანალიზი, გაცვლა, კადრების მომზადება და ტექნიკური დახმარება. ვფიქრობ, რომ პრევენციული ღონისძიებების ფარგლებში, აუცილებელია ორგანიზებული დანაშაულების შესახებ საზოგადოების ცნობიერების ამაღლება, შესაბამისი სამართალდამცავი უწყებების თანამშრომლების გადამზადება და მათთვის უწყვეტ რეჟიმში ინფორმაციის მიწოდება დანაშაულის იმ ხერხებისა და მეთოდების შესახებ, რასაც ორგანიზებული ჯგუფები იყენებენ.

დასასრულს კიდევ ერთხელ უნდა აღვნიშნოთ, ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის აქტუალობა, რასაც მისი მზარდი ტენდენცია განაპირობებს და პალერმოს კონვენციის როლი ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დანაშაულების წინააღმდეგ ბრძოლის საქმეში. ორივე შემთხვევაში შეგვიძლია

დავასკვნათ, რომ ქართული საკანონმდებლო აქტების იმ ნორმების ჩამოყალიბებაში, რომლებიც ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დანაშაულების წინააღმდეგ ბრძოლას ემსახურება, პალერმოს კონვენციამ უმნიშვნელოვანესი როლი ითამაშა, ხოლო ქვეყნისათვის ისევ გამოწვევად რჩება ბრძოლა ტრანსნაციონალურ ორგანიზებულ დანაშაულთან. პალერმოს კონვენცია კი აუცილებლად უნდა განვიხილოთ სხვა კონვენციებთან ერთობლიობაში, ისე როგორც ეს განხილულია ნაშრომში. ვინაიდან, პალერმოს კონვენციით დარეგულირებული საკითები მოწესრიგებულია სხვა რეგიონალური, მათ შორის ევროსაბჭოს კონვენციებით, ამიტომ მათი ერთიანობაში განხილვა უფრო ეფექტიან და მყარ სამართლებრივ საერთაშორისო სამართლებრივ გარანტს ქმნის ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დანაშაულის წინააღმდეგ საბრძოლველად.

ინფორმაცია ნაშრომის აპრობაციის შესახებ

კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტის სამართლის
ფაკულტეტის საგამოცდო კომისიაში, დაცულ იქნა სამი
კოლოქვიუმი და ორი თემატური სემინარი

სამი კოლოქვიუმი (თითოეული არის სადისერტაციო ნაშრომის
ნაწილი)

ორი თემატური სემინარი (თითოეული ეძღვნება მომიჯნავე
დარგის/ქვედარგის აქტუალურ საკითხს და არ წარმოადგენს
სადისერტაციო თემის ნაწილს).

1. უცხოელი ტერორისტი მებრძოლები
2. უვიზო მიმოსვლის გავლენა რეადმისიაზე

**სადისერტაციო ნაშრომის ძირითადი შინაარსი
გამოქვეყნებულია შემდეგ პუბლიკაციებში:**

1. საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალი „სამართალი და მსოფლიო“ სტატიის დასახელება „დამნაშავეთა ორგანიზებულ ჯგუფებში მონაწილეობის კრიმინალიზაცია პალერმოს კონვენციის მიხედვით“ N22/2022;
2. საერთაშორისო სამეცნიერო პრაქტიკული ჟურნალი „ცხოვრება და კანონი“, სტატიის დასახელება: „კორუფციის კრიმინალიზაცია პალერმოს კონვენციის მიხედვით“ N 1-2 (57-25), 2022);
3. ჟურნალი „სამართალი და მსოფლიო“ სტატიის დასახელება „კონფისკაცია და ყადაღა, როგორც ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის ეფექტიანი საშუალება“ N25/2023;
4. ჟურნალი „მართლმსაჯულება და კანონი“ სტატიის დასახელება - „იურიდიული პირის სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობის შედარებით-სამართლებრივი ანალიზი“ N2(78)2023.

საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია

1. ორგანიზებული დანაშაულის თანამედროვე გამოწვევები. კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტის მიერ ორგანიზებული საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია - „თანამედროვე სამართლის გამოწვევები“ 21/06/2021;
2. კორუფციის კრიმინალიზაცია პალერმოს კონვენციის მიხედვით. გურამ თავართქილაძის სასწავლო უნივერსიტეტის მიერ ორგანიზებული საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია - „გლობალიზაცია, საერთაშორისო სამართალი და თანამედროვე გამოწვევები“ 26/07/2022.

Caucasus International University

Faculty of Law

Ph.D. Program in Law

Ekaterine Lagidze

**Implementation of the Palermo Convention in
Georgian legislation**

Abstract Dissertation

Presented for Academic Degree of Ph.D. in Law

Scientific Supervisor: **Shalva Kvinikhidze**

Doctor of Law, Professor at East European University

Tbilisi, 0141, Georgia

2024

Scientific supervisor: **Shalva Kvinikhidze**

Doctor of Law, Professor at East European University

Official reviewers:

Giorgi Tsitsagi- Doctor of Law, Invited Lecturer at Georgian National University SEU

Ketavn Khutsishvili - Doctor of Law, Professor at Tbilisi State University

Defense of the dissertation shall take place on June 07, 2024, 16:00 PM, at the Dissertation Council of the Faculty of Law of Caucasus International University

Address: Room 305, Building 1 of Caucasus International University, Chargali Str. N73, 0141, Tbilisi, Georgia

Dissertation is accessible at the library of the Caucasus International University

Secretary of the Dissertation Board: **Aleksandre Giorgidze**

Doctor of Law, Associate
Professor at Caucasus
International University

Annotation

Organized crime with its scale and impact has become a real threat to humanity. In the modern world, the fight against this crime is of great importance, since it violates the fundamental values of society, the socio-economic and legal development of states, hinders the security of people and the protection of the law by the state.

The fight against organized crime is not new for our country, but for Georgia it remains a difficult task to fight crimes committed by organized groups, including money laundering, "membership in the criminal world" and corruption. My attention to the research topic was attracted by Georgia's new approaches to detecting and suppressing these crimes and its obligations at the international level. Accordingly, the work is devoted to the implementation of the UN Convention on Combating Transnational Organized Crime "Against Transnational Organized Crime" in the legislation of Georgia. Among them, the document deals with transnational organized crimes criminalized by the Palermo Convention, such as: crimes committed by organized groups, legalization of illegal income, corruption and obstruction of justice. Accordingly, the paper compares the normative content of Georgian legislative acts that serve to criminalize the aforementioned crimes. The paper also presents the role of international cooperation in the fight against transnational

organized crime, both between the police and between courts and justice authorities. The dissertation examines all the preventive measures that we find in Georgian legislation and the Palermo Convention and which are aimed at preventing transnational organized crime.

The main attention in the work on the research topic was paid to Palermo.